

ที่ ปน ๐๐๒๓.๓/ว ๐๗๖

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
จังหวัดปัตตานี ศาลากลางจังหวัดปัตตานี
ถนนเดชา ปน ๙๔๐๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาระบบสุขภาพด้านการใช้อย่างสมเหตุผลสู่จังหวัดที่มีการใช้อย่างสมเหตุผล (RDU PROVINCE)

เรียน ท้องถิ่นอำเภอโคกโพธิ์ ปะนาเร และสายบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปัตตานี ที่ ศธ ๐๒๘๖/ว ๖๗
ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๘

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยศึกษาธิการจังหวัดปัตตานีขอความร่วมมือประชาสัมพันธ์แผนพัฒนาระบบสุขภาพด้านการใช้อย่างสมเหตุผลสู่จังหวัดที่มีการใช้อย่างสมเหตุผล (RDU PROVINCE) ให้สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและจัดทำแผนปฏิบัติการ จัดให้มีโครงการ ปรับปรุงโครงการหรือจัดให้มีกิจกรรมที่สอดคล้องนโยบายกลยุทธ์และแผนพัฒนาฯ ดังกล่าว พร้อมทั้งให้นักเรียนทั้งหมดหรือไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ ของสถานศึกษา สมัครเข้าเรียนรู้หลักสูตรออนไลน์ ด้านการใช้อย่างสมเหตุผลและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้องปลอดภัย (RDU Literacy) ผ่านแอปพลิเคชัน RDU PLUS กรณีนักเรียนระดับอนุบาลและประถมศึกษาหรือชั้นอื่น ๆ ที่มีความพร้อมในการเข้าใช้งานหรือขาดความพร้อมด้านอุปกรณ์ในการเข้าถึงแอปพลิเคชัน ให้ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา หรือครูผู้รับผิดชอบงานอนามัยที่เกี่ยวข้อง สมัครเข้าเรียนรู้หลักสูตรฯ ดังกล่าว และให้นำมาขยายผลสู่ห้องเรียนเพื่อสร้างความรอบรู้ด้านการใช้ยาให้แก่นักเรียนได้อย่างทั่วถึง พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานดังกล่าว ให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปัตตานี ผ่านระบบ Google Sheet ตาม QR Code ที่กำหนด ภายในวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ จึงขอให้อำเภอประชาสัมพันธ์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีโรงเรียนในสังกัดดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

๗๑๑
(นายอรรถพล คณานุรักษ์)
ท้องถิ่นจังหวัดปัตตานี

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร. ๐ ๗๓๓๓ ๖๐๔๔ ต่อ ๑๐๕

โทรสาร ๐ ๗๓๓๓ ๖๕๘๑

☐ ผ.บ.ท.
☐ ผ.บ.ก.
☒ ผ.บ.ส.
☐ ผ.บ.ก.ม.
☐ ผ.บ.ก.ง.
☐ ผ.บ.บ.ป.

NR/SNS/NT

สธจ. ๐๒๘๖/ว๖๗
L25
วันที่ ๑๓ ม.ค. ๒๕๖๘
ปี ๒๕๖๘

ที่ ศธ ๐๒๘๖/ว๖๗

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปัตตานี
๒๑ ถนนสุฤษดิ์ ตำบลสะบารัง
อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐

๑๐ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาระบบสุขภาพด้านการใช้อย่างสมเหตุผลสู่จังหวัดที่มีการใช้อย่างสมเหตุผล (RDU PROVINCE)

เรียน หัวหน้าส่วนราชการ ตามบัญชีแนบท้าย

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาประกาศจังหวัดปัตตานี เรื่อง นโยบาย ชาวปัตตานีรอบรู้ เครือข่ายร่วมมือ
ใช้ยาปลอดภัยสมเหตุผล ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๗ จำนวน ๑ ชุด
๒. แผนพัฒนาระบบสุขภาพด้านการใช้อย่างสมเหตุผล สู่จังหวัดที่มีการใช้อย่างสมเหตุผล
จังหวัดปัตตานี (RDU PROVINCE) ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๗๐ จำนวน ๑ ชุด
๓. ขั้นตอนการสมัครเรียนรู้ออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน RDU PLUS จำนวน ๑ ชุด
๔. QR CODE ระบบรายงานผลการดำเนินงานฯ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยจังหวัดปัตตานี แจ้งให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปัตตานีขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาระบบสุขภาพด้านการใช้อย่างสมเหตุผลสู่จังหวัดที่มีการใช้อย่างสมเหตุผล (RDU PROVINCE) ดังนี้

๑. ประกาศจังหวัดปัตตานี เรื่อง นโยบาย ชาวปัตตานีรอบรู้ เครือข่าย ร่วมมือใช้ยาปลอดภัยสมเหตุผล ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๗ เพื่อให้การขับเคลื่อนงานด้านการใช้อย่างสมเหตุผลจังหวัดปัตตานี (RDU PROVINCE) เกิดการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้กำหนดแผนพัฒนาระบบสุขภาพด้านการใช้อย่างสมเหตุผลสู่จังหวัดที่มีการใช้อย่างสมเหตุผล ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๗๐ ให้หน่วยงานภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนร่วมกันดำเนินงานออกแบบการบริหารจัดการการส่งจ่ายยาปฏิชีวนะในหน่วยบริการ การส่งเสริมการใช้ยาที่ถูกต้องปลอดภัยในคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อม การสร้างความร่วมมือด้านยากับภาคเอกชน การเฝ้าระวังและควบคุมกำกับการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างเหมาะสม และการสร้างความรอบรู้ด้านการใช้ยาที่ถูกต้องแก่ประชาชน มีเป้าหมาย คือ ประชาชนปลอดภัยจากการใช้ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ ใช้อย่างถูกต้องสมเหตุผล และป้องกันการเกิดเชื้อดื้อยาปฏิชีวนะที่เป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทยและทั่วโลก

๒. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานีได้จัดทำโครงการพัฒนารูปแบบสารสนเทศด้านการสื่อสารความรู้ ความเข้าใจ ด้านการใช้ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้องและเหมาะสม (RDU Literacy) ให้กับเยาวชน เจ้าหน้าที่ และประชาชนทั่วไป จึงประชาสัมพันธ์เชิญชวนกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา เจ้าหน้าที่ ผู้บริโภค และประชาชนทั่วไป อย่างน้อยร้อยละ ๖๐ สมัครเข้าเรียนรู้หลักสูตรออนไลน์ ด้านการใช้ยาอย่างสมเหตุผลและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้องปลอดภัย (RDU Literacy) ผ่านแอปพลิเคชัน RDU PLUS ซึ่งสามารถสมัครผ่านไลน์ (LINE) หรือผ่านอีเมล (Email) และเมื่อเรียนสำเร็จหลักสูตรฯ จะได้รับเกียรติบัตรออนไลน์ โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานีจะสรุปผลการเข้าเรียนรู้รายงานในการประชุมคณะอนุกรรมการ RDU จังหวัดในทุกไตรมาส

/เพื่อให้...

เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนพัฒนาระบบสุขภาพด้านการใช้อย่างสมเหตุผลจังหวัดปัตตานี เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปัตตานีจึงขอความร่วมมือท่านดำเนินการ ดังนี้

๑. ประชาสัมพันธ์ให้สถานศึกษาในสังกัดทราบ และจัดทำแผนปฏิบัติการ จัดให้มีโครงการ ปรับปรุงโครงการ หรือจัดให้มีกิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายกลยุทธ์และแผนพัฒนาฯ ดังกล่าว

๒. แจ้งสถานศึกษาในสังกัดดำเนินการให้นักเรียน/นักศึกษาทั้งหมด หรือไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ ของสถานศึกษาในสังกัด สมัครเข้าเรียนรู้หลักสูตรออนไลน์ ด้านการใช้อย่างสมเหตุผลและการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ สุขภาพที่ถูกต้องปลอดภัย (RDU Literacy) ผ่านแอปพลิเคชัน RDU PLUS กรณีนักเรียนระดับอนุบาลและประถมศึกษา หรือชั้นอื่น ๆ ที่ไม่มีความพร้อมในการใช้งานหรือขาดความพร้อมด้านอุปกรณ์ในการเข้าถึงแอปพลิเคชัน ให้ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา หรือครูผู้รับผิดชอบงานอนามัยที่เกี่ยวข้อง สมัครเข้าเรียนรู้หลักสูตรฯ ดังกล่าว และให้นำมาขยายผลสู่ห้องเรียน เพื่อสร้างความรอบรู้ด้านการใช้ยาแก่นักเรียนได้อย่างทั่วถึง

๓. ขอให้รายงานผลการดำเนินงาน ตามข้อ ๑ - ๒ ไปยังสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปัตตานี ผ่านระบบ Google Sheet ตาม QR Code แนบท้ายหนังสือฉบับนี้ ภายในวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

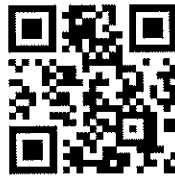
ขอแสดงความนับถือ

(นายสุริยา หมาตึง)
ศึกษาธิการจังหวัดปัตตานี

<https://shorturl.at/DckuJ>

ระบบรายงานผลฯ
ตามนโยบาย RDU จังหวัดปัตตานี ปี ๖8

<https://shorturl.at/APY5h>

ระบบรายงานผลฯ
หลักสูตร RDU PLUS

กลุ่มพัฒนาการศึกษา

โทร. / โทรสาร. ๐ ๗๓๓๓ ๐๗๓๖

ผู้ประสานงาน ส.ต.ท.หญิงเบญญา อนุพันธ์ โทร. ๐๙ ๒๖๑๖ ๕๑๕๕

บัญชีรายชื่อแนบท้าย

หนังสือ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปัตตานี ที่ ศธ๐๒๘๖/ว๖๗ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๘
เรื่อง การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาระบบสุขภาพด้านการใช้อย่างสมเหตุผลสู่จังหวัดที่มีการใช้ยา
อย่างสมเหตุผล (RDU PROVINCE)

๑. ท้องถิ่นจังหวัดปัตตานี
๒. นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี
๓. นายกเทศมนตรีเมืองปัตตานี
๔. นายกเทศมนตรีเมืองตะลุมพันธ์
๕. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปัตตานี
๖. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต ๑
๗. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต ๒
๘. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต ๓
๙. ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดปัตตานี
๑๐. ผู้อำนวยการสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี
๑๑. ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี
๑๒. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดปัตตานี
๑๓. ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๔๐ จังหวัดปัตตานี
๑๔. ครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพิระยานุเคราะห์ฯ ๔

ขั้นตอนการสมัครเรียนรู้ออนไลน์ แอปพลิเคชัน RDU PLUS (RDU +) จังหวัดปัตตานี
(พัฒนาโดยเภสัชกรภูริป ศร่างเศร่า สสจ.พัทลุง)

1. ใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุน การเสริมสร้างความรอบรู้ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพและการใช้อย่างสมเหตุผล (RDU Literacy) ในรูปแบบ หลักสูตรเรียนรู้ออนไลน์ คลิปสั้น 6 บทเรียน โดยทำแบบทดสอบความรู้ ก่อนและหลังเรียนเรียนครบ ผ่านเกณฑ์ได้รับเกียรติบัตรออนไลน์
2. 6 บทเรียน คือ
 1. RDU+ การใช้ยาอย่างสมเหตุผล
 2. ยาปฏิชีวนะ
 3. โฆษณา
 4. เครื่องสำอาง
 5. ยาชุด
 6. อาหาร
3. กลุ่มเป้าหมาย นักเรียน นักศึกษา เจ้าหน้าที่ ผู้บริโภค และประชาชนทั่วไป

การเข้าถึงเว็บไซต์
สามารถทำได้ 2 ช่องทาง

1. <https://fdaphatthalung.com/rdulite>
2. สแกนผ่าน QR CODE

Note : หากเข้าใช้งานผ่านโทรศัพท์มือถือ ระบบจะเรียกผ่าน line app ให้ติดตั้งก่อนถ้ามี line ติดตั้งอยู่

การลงชื่อเข้าใช้

กดปุ่มเข้าสู่ระบบ

ทางเลือกที่ 1 ลงชื่อเข้าใช้ผ่านไลน์

ทางเลือกที่ 2 อีเมล (ไม่ต้องยืนยันตัวตน)

สมัครสมาชิกด้วย email

ตั้งค่า

ปิดการแจ้งเตือน

ปิดการแจ้งเตือน (เลือก)

ปิดการแจ้งเตือน (เลือก)

คำขวัญ

1. การใช้ยาอย่างสมเหตุผล คือ การใช้ยาอย่างถูกต้อง ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ เพื่อลดความเสี่ยงจากการใช้ยาที่ไม่เหมาะสม

2. การใช้ยาอย่างสมเหตุผล คือ การใช้ยาอย่างถูกต้อง ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ เพื่อลดความเสี่ยงจากการใช้ยาที่ไม่เหมาะสม

กดอนุญาต *เฉพาะครั้งแรก

ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อจริง

นามสกุล

ชื่อเล่น

นามสกุล

ชื่อจริง

นามสกุล

ชื่อเล่น

นามสกุล

ชื่อจริง

นามสกุล

ชื่อเล่น

นามสกุล

บทเรียน

- 1 RDU+ การใช้ยาอย่างสมเหตุผล
- 2 ยาปฏิชีวนะ
- 3 โฆษณา
- 4 เครื่องสำอาง
- 5 ยาชุด
- 6 อาหาร

Pre-test > ขมื่อ > Post-test (ผ่าน 7 คะแนน)

ผ่านหลักสูตรครบ 6 บท จะได้รับเกียรติบัตร

ประกาศจังหวัดปัตตานี เรื่อง นโยบาย ขาวปัตตานีรอบรู้ เครือข่ายร่วมมือ ใช้ยาปลอดภัยสมเหตุผล

การติดยาต้านจุลชีพ (หรือ ยาฆ่าเชื้อแบคทีเรีย หรือยาปฏิชีวนะ) เป็นปัญหาที่ทั่วโลกและประเทศไทยให้ความสำคัญ เนื่องจาก พบการติดยาต้านจุลชีพ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น มีผู้เสียชีวิตจากการติดเชื้อแบคทีเรียที่ติดยาถึงร้อยละ ๔๓.๑๘ (ประมาณ ๓๘,๐๐๐ คน จาก ๘๘,๐๐๐ คน ต่อปี) มูลค่าการสูญเสียทางเศรษฐกิจสูงถึง ๔.๒ หมื่นล้านบาท ซึ่งเชื้อติดยาสามารถแพร่กระจายระหว่างคน สัตว์ สิ่งแวดล้อม ปัจจัยสำคัญที่มีผลให้เกิดการติดยา คือ การใช้ยาปฏิชีวนะอย่างไม่สมเหตุผล ทั้งการรักษาโรคในมนุษย์และสัตว์ การใช้ยาที่ไม่ถูกต้องในภาคเกษตรกรรม การขาดความรู้ความเข้าใจของผู้ป่วยและประชาชนในการใช้ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ จากคำนิยามขององค์การอนามัยโลก (WHO) การใช้ยาอย่างสมเหตุผล (Rational Drug Use : RDU) หมายถึง การที่ผู้ป่วยได้รับยาที่เหมาะสมกับปัญหาสุขภาพ โดยใช้ในขนาดยาที่ถูกต้องในแต่ละราย ระยะเวลาการรักษาเหมาะสม มีค่าใช้จ่ายต่อชุมชน และผู้ป่วยน้อยที่สุด ประเทศไทยได้ขับเคลื่อนนโยบายแห่งชาติด้านยา และดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการติดยาต้านจุลชีพอย่างต่อเนื่องจากแผนฉบับแรก สู่แผนปฏิบัติการด้านการติดยาต้านจุลชีพแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ มุ่งสู่ประเทศที่มีการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (RDU Country) หมายถึง ประเทศที่มีระบบกลไกการใช้ยาอย่างสมเหตุผลตั้งแต่ ต้นน้ำ (บริษัทยา/ผู้ผลิตยา มีการผลิตยาที่มีคุณภาพและธรรมาภิบาล) กลางน้ำ (สถานบริการสุขภาพ/ผู้สั่งใช้ยา มีการสั่งใช้ยาสมเหตุผล รวมถึงภาคเกษตรกรรม) และปลายน้ำ (ภาคประชาชนสังคม มีความเข้าใจและรอบรู้เกี่ยวกับการใช้ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ) โดยมีองค์ประกอบหลัก ๓ ประการ คือ การมีจิตสำนึกที่ดีและความตระหนักรู้ของบุคคล การบริหารจัดการที่ดี และการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ และให้ทุกจังหวัดบริหารจัดการระบบสุขภาพด้านการใช้ยาอย่างสมเหตุผลเชื่อมโยง ทั้งหน่วยบริการสุขภาพรัฐและเอกชนทุกระดับ จนถึงการดูแลสุขภาพในชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยด้านยาและใช้ยาอย่างสมเหตุผล มุ่งสู่จังหวัดใช้ยาอย่างสมเหตุผล (RDU Province)

จังหวัดปัตตานี ได้กำหนดนโยบาย “ขาวปัตตานีรอบรู้ เครือข่ายร่วมมือ ใช้ยาปลอดภัยสมเหตุผล” ตั้งแต่ปี ๒๕๖๕ ในการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพและเครือข่ายระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล ในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงแนวทางการดำเนินงานด้านการใช้ยาอย่างถูกต้อง ปลอดภัย และเหมาะสม ลงสู่ระดับพื้นที่ สร้างความร่วมมือกับเครือข่ายภาครัฐ เครือข่ายผู้บริโภค และกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องในการผลิต การแปรรูป การจำหน่าย ผลิตภัณฑ์สุขภาพให้เกิดความปลอดภัย โดยการสร้างความเข้มแข็งของระบบการควบคุมกำกับ การตรวจเฝ้าระวัง การสร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยเอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี ให้ประชาชนได้เลือกซื้อและพิจารณาอย่างรอบคอบ และการสร้างความรอบรู้ให้ผู้ป่วยและประชาชนในการเลือกซื้อยาและใช้ยา รวมถึงผลิตภัณฑ์สุขภาพอื่นๆที่เกี่ยวกับสุขภาพ โดยมี ๕ กลยุทธ์ ในการพัฒนางานให้ไปสู่เป้าหมาย ดังนี้

๑. พัฒนาระบบการใช้ยาอย่างสมเหตุผลในการให้บริการ ของหน่วยบริการ (RDU In Hospital)

๒. ส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผลในชุมชน (RDU in Community)

๓. สร้างความร่วมมือให้มีการใช้ยาอย่างสมเหตุผล ในร้านยา คลินิก ร้านชำ
(RDU in Private Sectors)

๔. สร้างความรู้ด้านการใช้ยาที่ถูกต้องและสมเหตุผลของประชาชน (RDU Literacy)

๕. ควบคุมการใช้ยาด้านจุลชีพอย่างเหมาะสมในภาคเกษตรกรรม (เกษตร/ประมง/ปศุสัตว์)
(RDU in agriculture)

เป้าหมาย คือ

๑. สถานพยาบาลของรัฐและเอกชน มีระบบบริการด้านการใช้ยาอย่างสมเหตุผล
มีประสิทธิภาพ เชื่อมโยงสู่ชุมชน

๒. ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลความปลอดภัยด้านยาอย่างยั่งยืน

๓. มีการใช้ยาด้านจุลชีพในสัตว์และการเกษตร ที่ถูกต้องและสมเหตุผล

๔. ประชาชนมีความรอบรู้ด้านการใช้ยาอย่างสมเหตุผล และรู้เท่าทันโฆษณา

๕. จังหวัดปัตตานีเป็นจังหวัดที่มีการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (RDU Province)

ในการขับเคลื่อนการพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินงาน RDU อาศัยการมีส่วนร่วมของ
หน่วยงานและภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน ที่ดูแลสุขภาพของประชาชนจังหวัดปัตตานี โดยผ่านกลไก
คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ/ระดับตำบล (พขอ./พขต.) คณะกรรมการชุมชน คณะกรรมการ
หมู่บ้าน เครือข่ายสมาคมหรือชมรมต่างๆ มีการบูรณาการทำงานร่วมกัน ภายใต้ภารกิจ หน้าที่ความรับผิดชอบ
ของหน่วยงานหรือเครือข่าย ในการดำเนินงาน ดังนี้

๑. หน่วยงานด้านสาธารณสุข

๑.๑ การส่งเสริมและพัฒนาการใช้ยาอย่างสมเหตุผล ในโรงพยาบาล ศูนย์สุขภาพชุมชน
โรงพยาบาล (PCU) ศูนย์แพทย์ชุมชน (CMU) ให้มีระบบบริหารจัดการเรื่องเชื้อมื้อยา และการสั่งใช้ยา
ปฏิบัติตามเกณฑ์เป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒ การประสานความร่วมมือกับ รพ.สต. ให้เกิดตำบลใช้ยาอย่างสมเหตุผล (ตำบล RDU)
ในทุกอำเภอ

๑.๓ สื่อสารและคืนข้อมูลความเสี่ยงด้านยาหรือผลิตภัณฑ์สุขภาพ ระหว่างหน่วยบริการ
กับคณะกรรมการหรือเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อประชาสัมพันธ์ ร่วมแก้ไขปัญหาในพื้นที่

๒. องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี

๒.๑ การส่งเสริมและพัฒนาการใช้ยาอย่างสมเหตุผล ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
สถานีนอนามัย ให้เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพมาตรฐานบริการปฐมภูมิ พ.ศ.๒๕๖๖ ด้านเภสัชกรรมและ
การคุ้มครองผู้บริโภค อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การสั่งใช้ยาปฏิบัติตามโรคติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนบน (RI)
และโรคท้องร่วงเฉียบพลัน (AD) การป้องกันการแพ้ยาซ้ำ ความคลาดเคลื่อนทางยา เป็นต้น

๒.๒ การส่งเสริมให้เกิดร้านชำคุณภาพ (ร้านชำ RDU) ในพื้นที่ตำบล

๒.๓ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานสาธารณสุข องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในการคุ้มครอง
ผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ

๓. เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล

๓.๑ การสร้างระบบเฝ้าระวังความปลอดภัยด้านสุขภาพและจัดการปัญหาการใช้ยา
โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ ผ่านกลไกคณะกรรมการชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน อาสาสมัคร
สาธารณสุข เป็นต้น

๓.๒ สร้างชุมชน/ หมู่บ้าน/ ตำบล ดันแบบ RDU

๓.๓ ผลักดันให้เกิดข้อตกลงชุมชน ธรรมนูญชุมชน ธรรมนูญสุขภาพ ด้านยาในพื้นที่

๓.๔ ควบคุม กำกับผู้ประกอบการในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เช่น ตลาดสด ตลาดนัด รถเร่ ร้านชำ

ให้ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย

๔. สมาคมคุ้มครองผู้บริโภค เครือข่ายผู้บริโภค ชมรมร้านขายยา อาสาสมัครสาธารณสุข

๔.๑ รับข้อร้องเรียนด้านยาเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค ให้คำแนะนำปรึกษา ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับผู้บริโภค

๔.๒ ร่วมกับหน่วยงานรัฐ ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพประชาชน การเฝ้าระวังและป้องกันโรคในชุมชน

๔.๓ สื่อสารข้อมูลการใช้ยาที่สมเหตุผลให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย

๔.๔ เฝ้าระวังความปลอดภัย และความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

๕. หน่วยงานด้านเกษตรกรรม

๕.๑ การควบคุมการใช้ยาต้านจุลชีพอย่างเหมาะสมในพืช/ปศุสัตว์/ประมง

๕.๒ การเฝ้าระวังการจำหน่ายยาสัตว์ ในสถานประกอบการภาคการเกษตร ร้านขายอาหารสัตว์ ร้านขายยาสัตว์ สถานพยาบาลสัตว์

๕.๓ การส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าสู่มาตรฐานต่างๆ ได้แก่ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP), เกษตรอินทรีย์, การเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม(GFM) เป็นต้น

๖. หน่วยงานด้านการศึกษา

๖.๑ การส่งเสริมความรู้ด้านยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ (RDU in School) ผ่านการเรียนรู้ในห้องเรียนและการปฏิบัติจริงในสถานศึกษา

๖.๒ การสร้างเยาวชนคนรุ่นใหม่เป็นพลังในการใช้ยาอย่างสมเหตุผล ผ่านกิจกรรมโรงเรียนร่วมกับชุมชน และครอบครัว

๖.๓ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี เช่น ห้องพยาบาลที่ได้มาตรฐาน ร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ถูกต้องและปลอดภัย ไม่ปลอมปนสารอันตราย เป็นต้น

๗. หน่วยงานด้านสื่อประชาสัมพันธ์ และทุกหน่วยงาน

๗.๑ ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ ชุดความรู้ ข้อความสำคัญ(Key message) ที่ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย

๗.๒ สื่อสารประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ผ่านช่องทางที่เข้าถึงผู้ป่วย ผู้บริโภค และประชาชน ให้เกิดความตระหนักรู้ ในเรื่อง เชื้อดื้อยาต้านจุลชีพ การใช้ยาที่ถูกต้องสมเหตุผล รู้เท่าทันสื่อโฆษณา การแพ้ยาล้าง การติดเชื้อมื้อยา ยาขายแดน เป็นต้น

๘. หน่วยงานระดับอำเภอ

๘.๑ พัฒนากลไกและมีแผนพัฒนาในการขับเคลื่อนสู่อำเภอที่มีการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (RDU District)

๘.๒ บูรณาการแผนการใช้ยาอย่างสมเหตุผลระดับตำบล อำเภอ สู่แผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตอำเภอ (พขอ.)

๘.๓ กำหนดเป้าหมายพัฒนาและขยายพื้นที่ตำบล RDU ในทุกอำเภอ

๘.๔ ประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการภาคเอกชนในพื้นที่

ผลลัพธ์จากการพัฒนาระบบสุขภาพและเครือข่ายด้านการใช้อย่างสมเหตุผล เป็นประโยชน์
กับชาวปัตตานีในการใช้อย่างปลอดภัย ลดปัญหาการติดเชื้อแบคทีเรียดื้อยาปฏิชีวนะ ซึ่งเป็นสาเหตุเกิด
การเสียชีวิตและส่งผลกระทบต่อสุขภาพในระยะยาว

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๖๗

๑๗

(นางพาดิเมาะ สะดียามู)
ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี

แผนพัฒนาระบบสุขภาพด้านการใช้ยาปลอดภัยและสมเหตุผล
สู่จังหวัดใช้ยาอย่างสมเหตุผลจังหวัดปัตตานี (RDU PROVINCE)

พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๗๐

ความเป็นมาและความสำคัญ

เชื้อดื้อยาด้านจุลชีพเป็นปัญหาที่ทั่วโลกและประเทศไทยให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ในประเทศไทยพบการดื้อยาด้านจุลชีพ (Antimicrobial Resistance : AMR) มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีผู้ติดเชื้อแบคทีเรียดื้อยา ประมาณปีละ ๘๘,๐๐๐ คน เสียชีวิต ปีละ ๓๘,๐๐๐ คน มูลค่าการสูญเสียทางเศรษฐกิจสูงถึง ๔.๒ หมื่นล้านบาท และเชื้อดื้อยาด้านๆ สามารถแพร่กระจายระหว่างคน สัตว์ สิ่งแวดล้อม และแพร่กระจายระหว่างประเทศ ปัจจัยที่มีผลให้เกิดการดื้อยาด้านจุลชีพ (ยาปฏิชีวนะ) เนื่องจากการใช้ยาปริมาณเพิ่มขึ้นและใช้อย่างไม่สมเหตุผล ทั้งในการรักษาโรคในคน สัตว์ พืช ,การกำจัดไม่ถูกวิธีส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม ระบบการเฝ้าระวังเชื้อดื้อยาของประเทศที่ยังจัดการปัญหาไม่ครอบคลุมในคน สัตว์ สิ่งแวดล้อม ในปี ๒๕๖๐ ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การจัดการการดื้อยาด้านจุลชีพ(AMR) ประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ และเพื่อให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่อง จึงประกาศแผนปฏิบัติการด้านการดื้อยาด้านจุลชีพแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ เพื่อแก้ปัญหา AMR ของประเทศไทยอย่างบูรณาการ ภายใต้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว (One Health) โดยมีเป้าประสงค์ คือ ลดป่วยจากเชื้อดื้อยา ลดปริมาณการใช้ยาด้านจุลชีพในมนุษย์และสัตว์ ประชาชนมีความรอบรู้ด้านเชื้อดื้อยาและการใช้ยาด้านจุลชีพ และมีระบบการจัดการการปนเปื้อนของเชื้อดื้อยา และยาด้านจุลชีพตกค้างในอาหารและสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐานสากล

กระทรวงสาธารณสุข โดยกองนโยบายแห่งชาติด้านยา สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ได้ขับเคลื่อนนโยบายแห่งชาติด้านยาและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบยาแห่งชาติ ได้ประกาศแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาระบบยาของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ โดยมี ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ๑. ส่งเสริมอุตสาหกรรมยาโดยร่วมวิจัยและพัฒนานวัตกรรมยา ๒. พัฒนากลไกการเข้าถึงยาถ้วนหน้า ราคายาที่สมเหตุผลทั้งในภาวะปกติและภาวะฉุกเฉิน ๓. พัฒนากลไกสู่ประเทศใช้ยาอย่างสมเหตุผลโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และ ๔. การจัดการสารสนเทศเพื่อจัดการระบบยาแบบบูรณาการ และเห็นชอบแผนส่งเสริมการผลิตวัตถุดิบยาและสมุนไพรในประเทศระยะสั้น เช่น สารสกัดฟ้าทะลายโจร เป็นต้น รวมทั้งเร่งพัฒนาเป็นประเทศใช้ยาอย่างสมเหตุผลต้นแบบภายในปี ๒๕๗๕ ซึ่งหมายถึง ประเทศที่มีระบบกลไกการใช้ยาอย่างสมเหตุผลตั้งแต่ ต้นน้ำ (บริษัทยา/ผู้ผลิตยา มีการผลิตยาที่มีคุณภาพและธรรมาภิบาล) กลางน้ำ (สถานบริการสุขภาพ/ผู้สั่งใช้ยา มีการสั่งใช้ยาสมเหตุผล รวมถึงภาคเกษตรกรรม) และปลายน้ำ (ภาคประชาสังคม) มีความเข้าใจและรอบรู้เกี่ยวกับการใช้ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ) โดยมีองค์ประกอบหลัก ๓ ประการ คือ การมีจิตสำนึกที่ดีและความตระหนักรู้ของบุคคล การบริหารจัดการที่ดี และการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ

จังหวัดปัตตานี ดำเนินงานการใช้ยาอย่างสมเหตุผล โดยใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาระบบสุขภาพด้านการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (คณะกรรมการ RDU จังหวัด) ตั้งแต่ปี ๒๕๖๕ ภายใต้แผนพัฒนาระบบสุขภาพ RDU จังหวัดปัตตานี ระยะ ๓ ปี (พ.ศ.๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) มุ่งสู่จังหวัดที่มีการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (Pattani RDU Province) ตามนโยบาย RDU จังหวัดปัตตานี คือ “ชาวปัตตานีรอบรู้ เครือข่ายร่วมมือ ใช้ยาปลอดภัยสมเหตุผล” มีเป้าหมาย ชาวปัตตานีใช้ยาอย่างถูกต้อง ปลอดภัย และเหมาะสม ลดความเสี่ยงจากการติดเชื้อดื้อยาด้านจุลชีพทั้งในคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อม กำหนด ๕ กลยุทธ์ในการพัฒนา โดยความร่วมมือของหน่วยงานรัฐ

/ เอกชน...

นโยบาย RDU จังหวัดปัตตานี “ชาวปัตตานีรอบรู้ เครือข่ายร่วมมือ ใช้ยาปลอดภัยสมเหตุผล”

เอกชน และประชาสังคม บูรณาการทำงานร่วมกันภายใต้ภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบปกติของหน่วยงาน และแผนความร่วมมือการแก้ไขปัญหาและพัฒนาาระบบสุขภาพ RDU เชื่อมโยงระหว่างภาคีที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ เกษตรกรผู้ปลูก ผู้ผลิต ผู้แปรรูป ผู้ส่งขาย ผู้จำหน่ายยาและผลิตภัณฑ์อาหาร ผู้บริโภค และประชาชน ในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ สร้างจิตสำนึกและความตระหนัก การเลือกซื้อและใช้อย่างถูกต้องปลอดภัยและสมเหตุผลในทุกกลุ่มเป้าหมาย และขับเคลื่อนการดำเนินงานทุกระดับตั้งแต่ ตำบล อำเภอและจังหวัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชาวปัตตานี

นโยบายที่เกี่ยวข้อง

๑. มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เรื่อง มติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒ พ.ศ.๒๕๖๒ มติ ๑๒.๔ เรื่อง การจัดการเชิงระบบสู่ประเทศไทยให้ยาอย่างสมเหตุผล โดยชุมชนเป็นศูนย์กลาง
๒. แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาระบบยาของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
๓. แผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านจุลชีพแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
๔. นโยบายการส่งเสริมการให้ยาอย่างสมเหตุผลของกระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

นิยาม

๑. ยาต้านจุลชีพ (Antimicrobial Medicine) หมายถึง ยาที่มีฤทธิ์ฆ่าเชื้อ หรือยับยั้งการเจริญเติบโตของจุลินทรีย์ (เช่น แบคทีเรีย ไวรัส รา) ที่เป็นเชื้อแบคทีเรียเป็นหลัก หรือเรียกว่า ยาฆ่าเชื้อแบคทีเรีย หรือยาปฏิชีวนะ (antibiotic)
๒. การดื้อยาต้านจุลชีพ (Antimicrobial Resistance) หมายถึง การดื้อยาต้านจุลชีพของเชื้อแบคทีเรีย
๓. การใช้ยาอย่างสมเหตุผล (Rational Drug Use) ในมนุษย์ หมายถึง การใช้ยาเพื่อดูแลสุขภาพตนเองเบื้องต้นตามความจำเป็น และใช้ยาที่ได้รับจากหน่วยบริการสุขภาพ ได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย เหมาะสมกับแต่ละบุคคล ทั้งในเรื่องโรค ขนาดยา วิธีใช้ และระยะเวลาตามที่กำหนด
๔. การใช้ยาอย่างสมเหตุผล (Rational Drug Use) ในการเกษตรกรรม หมายถึง การใช้สารเคมีทางการเกษตร เช่น ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช และยาฆ่าเชื้อรา อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ โดยดูปัจจัยในด้าน ความจำเป็นในการใช้ ชนิด ปริมาณ วิธีการใช้ รวมถึง ระยะการเก็บเกี่ยว หรือการใช้วิธีแบบผสมผสาน เป็นต้น

ข้อมูลพื้นฐาน

จังหวัดปัตตานี มีประชากร จำนวน ๗๓๒,๙๕๕ คน (ข้อมูลทะเบียนราษฎร ณ วันที่ ๑ ม.ค.๖๗) ประกอบด้วย ๑๒ อำเภอ ๑๑๕ ตำบล ๖๔๗ หมู่บ้าน /ส่วนราชการการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาล จำนวน ๑๗ เทศบาล ได้แก่ เทศบาลเมือง ๒ แห่ง มี ๔๖ ชุมชน (เทศบาลเมืองปัตตานี ๒๖ ชุมชน และเทศบาลเมืองตะลัน ๒๐ ชุมชน) และ เทศบาลตำบล ๑๕ แห่ง / องค์การบริหารส่วนตำบล ๔๖ แห่ง /วัด ๘๗ แห่ง (มหานิกาย ๘๑ แห่ง,ธรรมยุตินิกาย ๖ แห่ง) ,ที่พักสงฆ์ ๘ แห่ง / มัสยิดและสุเหร่า ๗๖๖ แห่ง / โบสถ์คริสต์ ๗ แห่ง (ข้อมูล ณ เดือน พ.ย.๖๗)

- ข้อมูลเครือข่าย สถานประกอบการ สถานที่จำหน่าย สถานศึกษา สถานที่เพาะปลูก/เลี้ยงสัตว์ ที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมและพัฒนางานฯ ดังนี้

/ ๑.สถานพยาบาล...

๑. สถานพยาบาลภาครัฐ จำนวน ๑๕๗ แห่ง อยู่ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ๒๗ แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาล จำนวน ๑๒ แห่ง และหน่วยบริการปฐมภูมิ (PCU) ๑๕ แห่ง / อยู่ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี ๑๓๐ แห่ง ได้แก่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ๑๒๙ แห่ง และ สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ๑ แห่ง
๒. สถานพยาบาลภาคเอกชน จำนวน ๑๖๔ แห่ง ได้แก่ รพ.เอกชน ๑ แห่ง คลินิกเอกชน ๑๖๓ แห่ง แบ่งตามประเภท ได้แก่ คลินิกเวชกรรม/เฉพาะทาง ๗๑ แห่ง คลินิกทันตกรรม ๒๑ แห่ง คลินิกการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ๓๖ แห่ง คลินิกผดุงครรภ์ ๔ แห่ง สหคลินิก ๘ แห่ง และคลินิกอื่นๆ ๓๑ แห่ง
๓. สถานพยาบาลรักษาสัตว์ จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลสัตว์ ๓ แห่ง คลินิกรักษาสัตว์ ๒ แห่ง
๔. ร้านขายยา จำนวน ๙๕ แห่ง ได้แก่ ร้านขายยาแผนปัจจุบัน(ขย.๑) ๘๓ แห่ง ร้านขายยาแผนปัจจุบันเฉพาะยาบรรเทาเจ็บที่ไม่ใช่ยาอันตรายหรือยาควบคุมพิเศษ (ขย.๒) ๑๑ แห่ง และ ร้านขายยาสัตว์ (ขย.๓) จำนวน ๑ แห่ง
๕. ตลาด จำนวน ๑๓๑ แห่ง แบ่งเป็น ตลาดสด ๕ แห่ง (เมือง ๒ แห่ง /โคกโพธิ์ /สายบุรี /ยะหริ่ง อำเภอละ ๑ แห่ง) และ ตลาดนัด ๑๔๖ แห่ง รวมตลาดสดและตลาดนัด จำนวน ๑๕๑ แห่ง
๖. สถานศึกษารัฐและเอกชน จำนวน ๑,๔๓๒ แห่ง ตามสังกัด ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.ปน) เขต ๑-๓ ๓๑๘ แห่ง , สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) ๑๗ แห่ง , สำนักงานการศึกษาเอกชน (สช.) ๑,๐๕๑ แห่ง , กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (กสร.) ๑๒ แห่ง , องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ๑๖ แห่ง , กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ๗ แห่ง , สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ (สศศ.) ๓ แห่ง ,สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ๘ แห่ง
๗. คลินิกรักษาสัตว์ จำนวน ๗ แห่ง โรงพยาบาลสัตว์ จำนวน ๓ แห่ง โรงฆ่าสัตว์ จำนวน ๕ แห่ง ร้านขายอาหารสัตว์ จำนวน ๒๑๐ แห่ง
๘. ด้านการเกษตร ได้แก่ แปลงใหญ่พืชผัก ๒๗ แปลง แปลงใหญ่แตงโม ๕ แปลง แปลงใหญ่ข้าวโพดหวาน ๑ แปลง
๙. ด้านการประมง ได้แก่ ฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ๒๒๙ ฟาร์ม ร้านค้าปัจจัยการผลิต ๕ แห่ง
๑๐. ร้านค้าหรือร้านขายของชำ ที่จำหน่ายยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ จำนวน ๒,๕๙๖ แห่ง

สถานการณ์

การดำเนินงานการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (RDU) และการป้องกันการดื้อยาต้านจุลชีพ (AMR) จังหวัดปัตตานี ตามกลยุทธ์และแผนบูรณาการ RDU จังหวัดปัตตานี ในปี ๒๕๖๕-๒๕๖๗ ซึ่งทุกหน่วยงานและภาคีเครือข่าย ร่วมกันขับเคลื่อนงานฯ ผลการดำเนินงานด้านสุขภาพ พบว่า การสั่งใช้ยาปฏิชีวนะของโรงพยาบาล เป็นไปตามเกณฑ์โรงพยาบาลส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (RDU Hospital) ร้อยละ ๙๑.๖๑ (๑๑ รพ. จาก ๑๒ รพ.) และ หน่วยบริการปฐมภูมิ สั่งใช้ยาปฏิชีวนะ (ATB) ในโรคติดเชื้อทางเดินหายใจ (RI) และโรคท้องร่วงเฉียบพลัน (AD) น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๒๐ เป็นไปตามเกณฑ์ ร้อยละ ๘๗.๐๗ (๑๒๘ แห่ง จาก ๑๔๗ แห่ง : โดยผ่านเกณฑ์ RI ๑๔๔ แห่ง (ร้อยละ ๙๗.๙๖) และผ่านเกณฑ์ AD ๑๓๐ แห่ง (ร้อยละ ๘๘.๔๔) อัตราผู้ป่วยที่ติดเชื้อดื้อยาในกระแสเลือดมีแนวโน้มสูงขึ้น (ครึ่งปีแรก ๒๕๖๗ คิดต่อแสนประชากร จำนวน ๒,๙๓๗ คน (เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยปี ๒๕๖๕ เท่ากับ ๔,๗๒๖ คน) และกระจายในทุกอำเภอ มูลค่ายาปฏิชีวนะในการรักษาสูงขึ้นทุกปี ซึ่งทุกโรงพยาบาลควรมีการจัดการด้าน AMR ตามกรอบการทำงาน Integrated AMR in hospital (IAM) เพื่อลดความเสี่ยงและลดป่วยจากการติดเชื้อดื้อยา ในส่วนสถานพยาบาลเอกชน ร้านยา ให้ความร่วมมือการสั่งใช้ยาปฏิชีวนะตามแนวทาง หากแต่ยังมีเรื่องการให้ข้อมูลซื้อขายบนฉลาก/

/ ของยา...

ของยา ที่ไม่ครบถ้วนแก่ผู้ป่วย การส่งเสริมและพัฒนาร้านขายเป็นร้านชำ RDU (RDU Community) ขยายผลเพิ่มขึ้น ๑๐๕ แห่ง (จากเป้าหมาย ๒๓๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๖๘) ใน ๕๒ ตำบล ซึ่งมีข้อจำกัดในการประสาน การดำเนินงานในบางอำเภอ เนื่องจาก ปี ๒๕๖๗ รพ.สต.ทุกแห่ง ถ่ายโอนไปยัง อบจ.ปัตตานี จากการเยี่ยม บ้านผู้ป่วย และตรวจเฝ้าระวังการจำหน่ายยา ยังพบปัญหาการขายยาอันตรายในร้านชำ การใช้ยาที่ไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้องจากพบยาเหลือใช้ของผู้ป่วยในครัวเรือน และพบการปลอมปนสารเร่งเนื้อแดง (ยา salbutamol) ในเนื้อหมู เนื้อวัว คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๒๔ โดยพบในเนื้อวัว และ ร้อยละ ๑๒.๗๐ พบในเนื้อหมู ร้อยละ ๒๐ ยังพบการปนเปื้อน สารฆ่าแมลง (เกินมาตรฐาน) มีแนวโน้มสูงขึ้นจากปี ๒๕๖๖ ผักที่พบมาก ๕ อันดับ คือ กระเทียม พริกสด ผักกาดขาว กะหล่ำปลี และกะหล่ำดอก ตามลำดับ ในด้านเกษตรกรรม หน่วยงานประมง เกษตร และปศุสัตว์ ส่งเสริมและ พัฒนาเกษตรกร เข้าสู่มาตรฐานด้านฟาร์ม (GAP GFM เกษตรอินทรีย์) และตรวจเฝ้าระวังวัตถุดิบ ให้คำแนะนำ อย่างต่อเนื่อง พบผลิตภัณฑ์ที่ไม่ผ่านมาตรฐานจำนวนน้อยลง ด้านการศึกษา สถานศึกษาทุกสังกัดดำเนินงาน ผ่าน ๓ กิจกรรม ตามแนวทาง RDU in School คือ ๑. เรื่องความรู้ ความเข้าใจ ด้านยาที่เหมาะสม จำนวน ๗๓ กิจกรรม (ร้อยละ ๗๓) ๒. สร้างสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี เน้นที่ห้องพยาบาล จำนวน ๓๓ กิจกรรม (ร้อยละ ๒๓.๔) และ ๓. การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ถูกต้อง ในร้านค้าโรงเรียน จำนวน ๕ กิจกรรม (ร้อยละ ๓.๕) ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรสร้างการรับรู้ให้กับประชาชน ให้ตระหนัก และระมัดระวังในการ เลือกซื้อ และหน่วยงานกำกับ ติดตาม ประสานงานระหว่างหน่วยงานกัน ด้านความร่วมมือสถานบริการ เอกชน โดยการพัฒนาบริการของสถานพยาบาลเอกชน ได้แก่ รพ.เอกชนและคลินิกเอกชน ผลการประเมิน ตนเองทางออนไลน์ (กรม สบส.) ตามเกณฑ์ RDU ของสถานพยาบาลเอกชน ปี ๒๕๖๗ พบว่า ผ่านระดับ ๒ (คะแนนตั้งแต่ ๕๐ ขึ้นไป) จำนวน ๒๘ แห่ง จากที่ประเมิน ๓๒ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕๐ ซึ่งต้องพัฒนาในเรื่อง การแสดงข้อความที่ครบถ้วนในซองยาของคลินิกเอกชน

ผลการสำรวจความรอบรู้ฯ ตามโครงการสำรวจ RDU Literacy ทุกจังหวัด ใช้แบบสำรวจของ กองบริหารการสาธารณสุข (กบรส.) ปี ๒๕๖๗ จังหวัดปัตตานีมีผู้ตอบแบบสำรวจจำนวน ๓,๖๒๐ คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของ รพสต./ อสม./ ประชาชนผู้รับบริการที่ รพช.และ รพสต.ที่มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป พบว่า ๑. กลุ่มเจ้าหน้าที่ มีคะแนนความรอบรู้ RDU ใน ๖ มิติ เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๗๕.๓ /ความรู้มิติ การตัดสินใจ มากที่สุด ๒. กลุ่มอสม. มีคะแนนความรอบรู้ RDU ใน ๖ มิติ เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๕๖.๒/ความรู้มิติ การเข้าถึงข้อมูล มากที่สุด ๓. กลุ่มประชาชน ที่รับบริการที่ รพ./รพสต. มีคะแนนความรอบรู้ RDU ใน ๖ มิติ เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๕๘.๕ /ความรู้มิติ การได้ตอบ และซักถาม มากที่สุด • เมื่อจัดระดับความรอบรู้ของประชาชน (ระดับไม่เพียงพอ <๓๐% /พอใช้ ๓๐-๕๙ %/ ดี ๖๐-๗๙ %/ ดีเยี่ยม >๘๐%) พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรอบรู้ ระดับพอใช้ (ร้อยละ ๔๖.๘) ประชาชน ร้อยละ ๑๓.๙ มีความรอบรู้ยังไม่เพียงพอ • เมื่อจัดระดับความรอบรู้ของเจ้าหน้าที่ และ อสม. (ระดับไม่เพียงพอ <๖๐% /ระดับ เพียงพอ >๖๐%) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความรอบรู้เพียงพอ (ร้อยละ ๘๕.๕) และ อสม. ส่วนใหญ่มีความรอบรู้ เพียงพอ (ร้อยละ ๖๑.๒)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานที่ผ่านมา จังหวัดปัตตานีได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานเป็นไป ตามเป้าหมาย แต่มีบางเรื่อง เช่น การสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในด้านยาและการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ ที่จะต้องร่วมกันทุกเครือข่ายในการส่งเสริมประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ในส่วนการบริหารจัดการและ การกำกับติดตาม ผ่านกลไกคณะกรรมการหรือคณะทำงานในทุกระดับเป็นปัจจัยที่สำคัญ ซึ่งทุกภาคส่วน

/ จะต้อง...

จะต้องออกแบบการจัดการในหน่วยงานและพื้นที่ ให้สอดคล้องกับกลยุทธ์และมาตรการตามนโยบาย RDU จังหวัดปัตตานี และแผนพัฒนาระบบสุขภาพด้านการใช้อย่างพอกั้ย RDU จังหวัดปัตตานี พ.ศ.๒๕๖๘-๒๕๗๐

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนากลไกการบริหารจัดการด้านการใช้อย่างสมเหตุผล โดยภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงานการใช้อย่างสมเหตุผลในคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อม ตามแนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว (One Health)

๒. เพื่อพัฒนาระบบบริการสุขภาพด้านการใช้อย่างสมเหตุผลของสถานบริการสุขภาพภาครัฐ ภาคเอกชน เชื่อมโยงสู่ชุมชน

๓. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของเครือข่ายระดับอำเภอ ตำบล ในการดูแลและแก้ไขปัญหาด้านยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพในชุมชน

๔. เพื่อให้ประชาชนมีความรอบรู้ด้านยาที่ถูกต้องและใช้อย่างปลอดภัยและสมเหตุผล

๕. เพื่อพัฒนาสู่จังหวัดที่มีการใช้อย่างสมเหตุผล (RDU Province)

เป้าหมาย (ผลลัพธ์)

๑. มีระบบบริหารจัดการความปลอดภัยการเข้าด้วยความร่วมมือของภาคีทุกภาคส่วนที่มีประสิทธิภาพ

๒. ประชาชนมีความปลอดภัยด้านยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ

๓. ประชาชนมีความรอบรู้ด้านการใช้อย่างสมเหตุผล และรู้เท่าทันโฆษณา

๔. สถานพยาบาลของรัฐและเอกชน มีการบริหารจัดการด้านการป้องกันเชื้อดื้อยา และการบริการด้านยาอย่างสมเหตุผลที่มีประสิทธิภาพ เชื่อมโยงสู่ชุมชน

๕. ชุมชนมีข้อตกลงและมีส่วนร่วมในการดูแลความปลอดภัยด้านยาอย่างยั่งยืน

๖. มีการใช้ยาต้านจุลชีพในสัตว์และการเกษตรอย่างสมเหตุผล

๗. จังหวัดปัตตานีเป็นจังหวัดที่มีการใช้อย่างสมเหตุผล (RDU Province) โดยทุกอำเภอเป็นอำเภอที่มีการใช้อย่างสมเหตุผล (RDU District)

กลยุทธ์ในการพัฒนา

๑. พัฒนาระบบการใช้อย่างสมเหตุผลในการให้บริการของหน่วยบริการ (RDU In Hospital)

๒. ส่งเสริมการใช้อย่างสมเหตุผลในชุมชน (RDU in Community)

๓. สร้างความร่วมมือให้มีการใช้อย่างสมเหตุผล ในร้านยา คลินิก ร้านชำ (RDU in Private Sectors)

๔. สร้างความรอบรู้ด้านการใช้ยาที่ถูกต้องและสมเหตุผลของประชาชน (RDU Literacy)

๕. ควบคุมการใช้ยาต้านจุลชีพอย่างเหมาะสมในภาคเกษตรกรรม(เกษตร/ประมง/ปศุสัตว์) (RDU in agriculture)

กลยุทธ์ ๑ พัฒนาระบบการใช้อย่างสมเหตุผลในการให้บริการของหน่วยบริการ เชื่อมโยงสู่ชุมชน (RDU In Hospital)

มาตรการ

๑. สร้างกลไกในการขับเคลื่อนงานการใช้อย่างสมเหตุผลในรูปแบบคณะกรรมการ คณะทำงาน ในทุกระดับ มีการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับกับ พชอ. พชต. คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการชุมชน

/ โดยมี..

นโยบาย RDU จังหวัดปัตตานี " ชาวปัตตานีรอบรู้ เครือข่ายร่วมมือ ใช้ยาปลอดภัยสมเหตุผล "

โดยมีแนวทางคือ จัดทำคำสั่งขับเคลื่อนงานระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล โดยนำเรื่อง RDU และ เชื้อดื้อยาต้านจุลชีพ (AMR) เป็นประเด็นในการแก้ปัญหาของ คณะกรรมการต่างๆ ในระดับพื้นที่ และใช้กลไก เวทีในชุมชน เวทีสภาผู้บริโภคร่วมกันในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและสื่อสารข่าวสารระหว่างหน่วยงานและประชาชน

๒. จัดทำแผนพัฒนาระบบสุขภาพด้านการใช้ยาสมเหตุผล เชื่อมโยงสถานบริการสาธารณสุขรัฐสู่ชุมชน ในการส่งเสริมการใช้ยาสมเหตุผลใน รพ./รพ.สต. การเชื่อมโยงข้อมูลในการเฝ้าระวังความปลอดภัย เพื่อดูแล ผู้ป่วยในชุมชน และมีการติดตามประเมินผลตามแผนที่จัดทำขึ้น

โดยมีแนวทางคือ

๒.๑ การบริหารด้านนโยบาย RDU/ฉลากและข้อมูลยา/จริยธรรมสั่งจ่าย/ความตระหนักใช้ยา/ การดูแลผู้ป่วยกลุ่มพิเศษ (กลุ่มแดง PLEASE)

๒.๒ การบริหารจัดการและให้บริการด้านส่งเสริมใช้ยาสมเหตุผลในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐานด้านเภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค ของ พ.ร.บ.ปรมณูมิ พ.ศ.๒๕๖๒ โดยเน้นเรื่องยาที่มี เพียงพอ ได้มาตรฐานปลอดภัย มีแนวทางการสั่งจ่ายยาปฏิบัติตามหลักวิชาการ ป้องกันการแพ้ยาซ้ำ ลดความคลาดเคลื่อนทางยา (Medication error) เกิดการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (RDU)

๒.๓ วิเคราะห์ปัญหาและโอกาสพัฒนางาน ในเรื่องการป้องกันการแพ้ยาซ้ำ การใช้ยาเดี่ยวรอยด ในผู้ป่วยหอบเรื้อรัง การป้องกันการดื้อยาต้านจุลชีพ วัคซีน ยาโรคอุบัติใหม่ เป็นต้น

๒.๔ อบรมเพิ่มสมรรถนะการใช้/การประเมินติดตาม ยากลุ่มพิเศษ/ยาโรคอุบัติใหม่ ให้กับ บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ผู้ให้บริการ ผู้รับผิดชอบงาน (RDU Coordinator) หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

๒.๕ พัฒนาระบบบริการในการส่งมอบยาให้ผู้ป่วยโรคเรื้อรังในปริมาณที่เหมาะสม เพื่อลดจำนวน รายการและปริมาณยาที่เหลือใช้ที่บ้าน

๒.๖ เยี่ยมบ้านคุณภาพและดูแลผู้ป่วยต่อเนื่องร่วมกับสหวิชาชีพ

๒.๗ สื่อสารและคืนข้อมูลความเสี่ยงด้านยาหรือผลิตภัณฑ์สุขภาพ ระหว่างหน่วยบริการกับ คณะกรรมการชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน หรือเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อร่วมแก้ไขปัญหา และสื่อสารในชุมชน

๓. พัฒนาแนวทางและระบบข้อมูลการเฝ้าระวังความปลอดภัยด้านยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เสี่ยง โดยมี การบันทึกและรายงานเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา Adverse drug event (ADE) ผ่าน Application Tawai หรือ ระบบรายงานของศูนย์เฝ้าระวังความปลอดภัยด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ (HPVC) หรือ ระบบ รายงาน G-RDU เป็นต้น

๔. สร้างนวัตกรรมในการบริการในวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ให้บริการ ผู้ป่วยที่รับบริการ โดยนำสารสนเทศมาพัฒนาการบริการ เช่น การเติมยา การส่งยาถึงบ้าน Telemedicine Telepharmacy เป็นต้น

กลยุทธ์ ๒ ส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผลในชุมชน (RDU in Community)

มาตรการ

๑. สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (Community Participation) ให้มีการขับเคลื่อนผ่านคณะกรรมการที่แต่งตั้งของอำเภอ ตำบล

โดยมีแนวทางคือ

๑.๑ กำหนดนโยบายความปลอดภัยด้านยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ ร่วมกับเครือข่ายในพื้นที่

๑.๒ สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการปัญหาการใช้ยาในชุมชน เช่น การขายยาอันตราย การโฆษณา การใช้ยาไม่ถูกต้อง การแพ้ยาซ้ำ การใช้ยาในภาคเกษตรกรรม เป็นต้น

๑.๓ ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญ/สนับสนุน และร่วมในกิจกรรม เช่น การเปิดโครงการ/ เยี่ยมเสริมพลังให้ผู้ป่วย/สนับสนุนงบประมาณในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ เสริมสร้างความร่วมมือของคนในชุมชน

๑.๔ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานสาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ

๑.๕ พัฒนาองค์ความรู้ ส่งเสริมความร่วมมือ ในการผลิต จำหน่าย อาหารและผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานปลอดภัย และถูกต้องตามกฎหมาย

๑.๖ ควบคุม กำกับผู้ประกอบการในพื้นที่รับผิดชอบ เช่น สถานประกอบการ ตลาดสด ตลาดนัด รถเร่ ร้านชำ ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย

๑.๗ รับข้อร้องเรียนด้านยา ให้คำแนะนำปรึกษา ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหา ในการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค

๒. พัฒนาและสนับสนุนเครือข่ายอสม./ผู้นำชุมชน/องค์กรผู้บริโภค/กลุ่มหรือองค์กร ในการแก้ไขหรือลดปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน

โดยมีแนวทางคือ

๒.๑ ขับเคลื่อนการใช้ยาอย่างสมเหตุผลในชุมชน ด้วยการสร้างระบบเฝ้าระวังความปลอดภัย ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของชุมชน ตั้งแต่ร่วมสำรวจ/วิเคราะห์ปัญหา/กำหนดแนวทางและร่วมแก้ไขปัญหา และสื่อสารแก่คนในชุมชน

๒.๒ สื่อสารข้อมูลที่ต้องการในการใช้ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ และสร้างความตระหนักรู้

๒.๓ มีกระบวนการแลกเปลี่ยนการดำเนินงานและติดตามผล

๒.๔ เฝ้าระวังและตรวจสอบสแตนด์บายในผลิตภัณฑ์ที่สงสัย โดยมีจุดบริการตรวจในชุมชน

๒.๕ สร้างและเพิ่มสมรรถนะ อสม.ของตำบลให้เชี่ยวชาญRDU

๒.๖ ส่งเสริมให้เกิดร้านชำคุณภาพ (ร้านชำปัดตานีปลอดภัยต้นแบบร้านชำ RDU) ในทุกตำบล

๓. ส่งเสริมคนรุ่นใหม่เป็นพลังในการใช้ยาสมเหตุผลในชุมชน โดยสื่อสารนโยบาย RDU in School จังหวัดปัดตานี นำสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา โดยกำหนดกิจกรรมให้ความรู้ด้านยาผ่านสาระการเรียนรู้ การปฏิบัติจริง ในห้องพยาบาล สร้างกิจกรรมโดยนักเรียนแกนนำในโรงเรียน ได้แก่ สถานักเรียน/อย.น้อย /To be No ๑ เพื่อให้เกิดความตระหนักในการใช้ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ ได้แก่ อาหาร เครื่องสำอาง ในโรงเรียน

๔. สร้างหมู่บ้านต้นแบบ RDU และผลักดันให้เกิดการใช้ธรรมาภิบาลสุขภาพชุมชน โดยสนับสนุนหมู่บ้าน/ชุมชน ต้นแบบให้มีระบบการเฝ้าระวัง เตือนภัยรอบรู้ด้านการใช้ยาอย่างสมเหตุผล เพื่อสร้างความปลอดภัยที่ยั่งยืนโดยชุมชน

กลยุทธ์ ๓ สร้างความร่วมมือให้มีการใช้ยาอย่างสมเหตุผล ในร้านยา คลินิก ร้านชำ (RDU In Private Sectors) มาตรการ

๑. พัฒนาและประสานความร่วมมือในการให้บริการด้านยาอย่างสมเหตุผลในสถานประกอบการต่างๆ

โดยมีแนวทางคือ

๑.๑ ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ ความเข้าใจด้าน RDU ให้ผู้ประกอบการ ร้านยา รพ./คลินิก ร้านชำ และกำหนดเป้าหมาย

/ ๑.๒ กำหนด...

๑.๒ กำหนดแนวทาง/เกณฑ์ในการให้บริการด้านการใช้ยาสมเหตุสมผล(RDU)ในสถานพยาบาล เอกชน ร้านยา ร้านชำ ในพื้นที่

๑.๓ พัฒนาผู้ประกอบการและสนับสนุนข้อมูล สื่อและความรู้การใช้ยาที่สมเหตุสมผล

๑.๔ ประชาสัมพันธ์ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมในการสร้างความปลอดภัยให้เป็นที่รู้จักในพื้นที่ เช่น ร้านชำติดดาว คลินิกRDUคุณภาพ ร้านยาRDU เป็นต้น

๒. จัดเก็บข้อมูลความเสี่ยงที่เกิดจากการใช้ยาหรือผลิตภัณฑ์สุขภาพ และคืนข้อมูลให้กับผู้ประกอบการ

๓. การส่งต่อข้อมูลระหว่างสถานพยาบาลรัฐและเอกชน เพื่อให้ทราบสภาพปัญหาของผู้ป่วยและแก้ไข ปัญหาให้ถูกวิธี

กลยุทธ์ ๕ สร้างความรอบรู้ด้านการใช้ยาที่ถูกต้องและสมเหตุผลของประชาชน (RDU Literacy)

มาตรการ

๑. พัฒนารอบรู้และความตระหนักในการใช้ยาตามจุดชีพและการป้องกันเชื้อดื้อยาอย่างเหมาะสม แก่ประชาชน

โดยมีแนวทางคือ

๑.๑ ส่งเสริมให้เข้าถึงข้อมูลยา ที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ สามารถดูแลสุขภาพเบื้องต้นได้ เมื่อเจ็บป่วย ทั้งการใช้ยาและไม่ใช้ยา

๑.๒ เสนอข้อมูลการใช้ยา/ผลิตภัณฑ์สุขภาพ เช่น ยาชายแดน การติดเชื้อมียา ผ่านเวทีในระดับ พื้นที่และจังหวัด เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และระมัดระวังการใช้ยา

๑.๓ ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ ชุดความรู้ ข้อความสำคัญ (Key message) ที่ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย

๑.๔ รมรณรงค์การใช้ยาที่ถูกต้องและปลอดภัยผ่านกิจกรรมในพื้นที่/ชุมชน ในรูปแบบต่างๆที่เหมาะสม ผู้บริโภคเกิดความเชื่อมั่น

๑.๕ นำผู้ป่วยโรคเรื้อรัง(NCD) เป็นแกนนำต้นแบบในการดึงคนในชุมชนและปรับความรู้คน ในชุมชนให้เกิดร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการใช้ยาโรคเรื้อรัง

๒. จัดการข้อมูลด้านยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพให้เครือข่ายและประชาชนเข้าถึงได้ง่าย และรู้เท่าทัน โฆษณา โดยมีศูนย์ข้อมูลระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล ที่เข้าถึงง่าย ในรูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ มีชุดความรู้/สื่อประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมตามกลุ่มวัย เช่น เรื่อง ยาเหลือใช้ กินยาถูกวิธี สมุนไพรแทนยา ยาหมดอายุ การใช้ยาในสัตว์ การใช้ยาในการเกษตรกรรม ภัยเงียบจากยา เป็นต้น

๓. ประสานหน่วยงานรัฐและเอกชนในการประชาสัมพันธ์และสื่อสารข้อมูลความปลอดภัยและความเสี่ยง ของยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ โดยวางแนวทางการประชาสัมพันธ์ แหล่งข้อมูลข่าวหรือความรู้ ที่น่าเชื่อถือ เผยแพร่ในผ่านช่องทางในลักษณะที่น่าสนใจ เช่น pageหน่วยงาน spotวิทยุ บทแทรก Liveสด Phone in Infographic เป็นต้น

๔. ประเมินความรอบรู้การใช้ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพอย่างสมเหตุผลในประชาชน โดยการสำรวจความ รอบรู้ในด้านต่างๆ ในเชิงงานวิจัย เช่น ด้านยา ผลิตภัณฑ์สุขภาพ ยาเฉพาะกลุ่ม/เฉพาะโรค ด้านสุขภาพ เป็นต้น

/ กลยุทธ์ ๕..

กลยุทธ์ ๕ ควบคุมการใช้จ่ายด้านจุลชีพอย่างเหมาะสมในภาคเกษตรกรรม(เกษตร/ปศุสัตว์/ประมง)
(RDU in agriculture)

มาตรการ

๑. ควบคุมกำกับดูแลการใช้จ่ายด้านจุลชีพอย่างเหมาะสม ในการเกษตร/ปศุสัตว์/ประมง ที่เสี่ยงเพื่อการบริโภค

โดยมีแนวทางคือ

๑.๑ เผื่อระวังการจำหน่ายยาสัตว์ ในสถานประกอบการภาคการเกษตร ร้านขายอาหารสัตว์ โรงพยาบาลสัตว์ คลินิกรักษาสัตว์ และร้านขายยาสัตว์

๑.๒ เผื่อระวังโรคพืช/สำรวจพื้นที่ทางการเกษตรที่เป็นสาเหตุนำไปสู่การใช้จ่ายด้านจุลชีพ ในการเกษตร เช่น โรคกรีนนิ่ง (Greening) ในพืชตระกูลส้ม เป็นต้น

๑.๓ มีฐานข้อมูลการใช้จ่ายในร้านค้า ฟาร์ม โรงพยาบาลสัตว์ คลินิกรักษาสัตว์ และร้านขายยา สัตว์ ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนถูกต้อง ตามแนวทางที่กำหนดปลอดภัย

๑.๔ กำหนดแนวทางการใช้จ่ายด้านจุลชีพในการเพาะปลูก หรือเลี้ยงสัตว์ หรือเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

๑.๕ ตรวจสอบติดตามดูแลและควบคุมสถานพยาบาลสัตว์และร้านขายอาหารสัตว์

๒. พัฒนาให้ความรู้การใช้จ่ายด้านจุลชีพ แก่เจ้าหน้าที่และเกษตรกร ในเรื่อง การพัฒนามาตรฐาน การผลิตพืชที่ปลอดภัย เช่น การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agriculture Practice : GAP) ,มาตรฐาน เกษตรอินทรีย์ , มาตรฐานการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม(Good Farming Management : GFM) เรื่อง การใช้จ่าย ด้านจุลชีพที่ถูกต้องในสัตว์ เป็นต้น

๓. สนับสนุนและผลักดันให้เกษตรกร เข้าสู่ฟาร์มมาตรฐาน GAP/เกษตรอินทรีย์ ในเกษตรกรรมรายใหญ่ และเข้าสู่มาตรฐานการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม GFM สำหรับเกษตรกรรายย่อยหรือระดับครัวเรือน โดยมีการ กำหนดนโยบาย และเป้าหมายให้เกษตรกรเข้าสู่มาตรฐาน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ระยะ ๓ ปี พ.ศ.๒๕๖๘ - ๒๕๗๐

ลำดับ	ตัวชี้วัด	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	หน่วยงานที่ กำกับและ รายงาน
๑.	มีการดำเนินการขับเคลื่อนงานพัฒนา ด้านการใช้จ่ายสมเหตุผลระดับอำเภอ	มีคำสั่งคณะกรรมการฯ และแผนพัฒนางานเพื่อแก้ไข ปัญหาตามบริบทพื้นที่ ในระดับอำเภอ			ที่ทำการปกครอง จังหวัด/ สลจ.
๒.	ร้อยละอำเภอที่พัฒนาสู่อำเภอใช้จ่าย สมเหตุผล (RDU District) ตามเกณฑ์ ที่กำหนด (ผ่านเกณฑ์ RDU in Hospital และ RDU in PCU และ RDU in Community)	๘ (ร้อยละ ๖๖.๖๗)	๑๐ (ร้อยละ ๘๓.๓๓)	๑๒ (ร้อยละ ๑๐๐)	ที่ทำการปกครอง จังหวัด /สลจ. / อบจ.
๓.	ร้อยละของตำบลที่มีการพัฒนา กระบวนการด้านการใช้จ่ายอย่าง สมเหตุผลในชุมชน(RDU Tambon)	๕๗ (ร้อยละ ๗๐)	๖๙ (ร้อยละ ๘๐)	๘๑ (ร้อยละ ๙๐.)	ที่ทำการ ปกครองจังหวัด /ท้องถิ่นจังหวัด

ลำดับ	ตัวชี้วัด	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	หน่วยงานที่ กำกับและ รายงาน
๔.	ร้านชำในตำบล ไม่พบการขายยา ยาชุด ยาเส้นยารอยด๋ ยาอันตราย ตามแนวทางร้านชำ RDU	อย่างน้อย ร้อยละ ๕๐ ของร้านชำใน อำเภอ	อย่างน้อย ร้อยละ ๖๐ ของร้านชำใน อำเภอ	อย่างน้อย ร้อยละ ๗๐ ของร้านชำใน อำเภอ	ท้องถิ่นจังหวัด / องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น (อบจ., เทศบาล , อบต.)
๕.	มีข้อตกลงชุมชน หรือธรรมนูญสุขภาพ ด้านยาของชุมชน	อย่างน้อย ร้อยละ ๒๐ ของจำนวน ตำบล	อย่างน้อย ร้อยละ ๔๐ ของจำนวน ตำบล	อย่างน้อย ร้อยละ ๖๐ ของจำนวน ตำบล	ท้องถิ่นจังหวัด/ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น (อบจ./เทศบาล/ อบต.)
๖.	อัตราการติดเชื้อดื้อยาในกระแสเลือด ของโรงพยาบาล	ไม่เพิ่มขึ้น (เมื่อเทียบจากปีปฏิทินที่ผ่านมา)			สสจ. /รพ.ปัตตานี
๗.	จำนวนกิจกรรมการสร้างความรู้ การเข้าใจในคนและสัตว์ที่สมเหตุผล ในตำบลขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	อย่างน้อย ๕ กิจกรรม ในทุกตำบล	อย่างน้อย ๕ กิจกรรม ในทุกตำบล	อย่างน้อย ๕ กิจกรรม ในทุกตำบล	ท้องถิ่นจังหวัด/ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น (อบจ./เทศบาล/ อบต.)
๘.	ร้อยละของสถานศึกษา มีการจัด ห้องพยาบาลที่มีการใช้ยาที่ปลอดภัย ตามเกณฑ์ (RDU in School)	ร้อยละ ๕๐ ของสถานศึกษา เป้าหมายใน แต่ละสังกัด	ร้อยละ ๖๐ ของสถานศึกษา เป้าหมายใน แต่ละสังกัด	ร้อยละ ๗๐ ของสถานศึกษา เป้าหมายใน แต่ละสังกัด	สำนักงาน ศึกษาธิการ จังหวัด/ กระทรวง อว.
๙.	ร้อยละของฟาร์มเกษตรกรด้านการ ประมง ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP (มาตรฐานสินค้าเกษตร: มกษ.)	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๙๐	ร้อยละ ๑๐๐	สำนักงานประมง จังหวัด
๑๐.	ร้อยละของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ตรวจไม่พบสารเคมีตกค้าง	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๙๐	สำนักงานเกษตร จังหวัด
๑๑.	ร้อยละของเกษตรกรได้รับรอง มาตรฐาน GAP	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๙๐	ร้อยละ ๑๐๐	สำนักงานเกษตร จังหวัด
๑๒.	ร้อยละของผู้ค้าซากสัตว์ได้รับรอง มาตรฐานปศุสัตว์ OK	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๙๐	ร้อยละ ๑๐๐	สำนักงานปศุสัตว์ จังหวัด
๑๓.	มีการสื่อสารข้อมูลความรู้ เพื่อสร้าง ความตระหนัก และเข้าใจการใช้ยาที่ ถูกต้องสมเหตุผลและป้องกันการเกิด เชื้อดื้อยาปฏิชีวนะ	มีชุดความรู้ แผน/ช่องทางสื่อสาร และรายงานผล การประชาสัมพันธ์ อย่างน้อย ๒ ครั้ง/ปี			สำนักงาน ประชาสัมพันธ์ จังหวัด / คณะอนุกรรมการ RDU Literacy

ฉบับ ณ วันที่ 17 ธันวาคม 2567